

Zbiór Orzeczeń

WYROK TRYBUNAŁU (pierwsza izba)

z dnia 3 września 2020 r.*

Odesłanie prejudycjalne – Współpraca sądowa w sprawach cywilnych – Rozporządzenie (UE) nr 1215/2012 – Artykuł 1 ust. 1 – Zakres stosowania – Sprawy cywilne i handlowe – Jurysdykcja – Jurysdykcja wyłączna – Artykuł 24 pkt 5 – Spory, których przedmiotem jest wykonanie orzeczeń – Oparty na immunitacie egzekucyjnym wniosek organizacji międzynarodowej zmierzający do uzyskania uchylenia zajęcia zabezpieczającego oraz wydania zakazu ponownego zajęcia zabezpieczającego

W sprawie C-186/19

mającej za przedmiot wniosek o wydanie, na podstawie art. 267 TFUE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożony przez Hoge Raad der Nederlanden (sąd najwyższy Niderlandów) postanowieniem z dnia 22 lutego 2019 r., które wpłynęło do Trybunału w dniu 26 lutego 2019 r., w postępowaniu:

Supreme Site Services GmbH,

Supreme Fuels GmbH & Co KG,

Supreme Fuels Trading Fze

przeciwko

Supreme Headquarters Allied Powers Europe,

TRYBUNAŁ (pierwsza izba),

w składzie: J.-C. Bonichot, prezes izby, M. Safjan, L. Bay Larsen, C. Toader (sprawozdawczyni) i N. Jääskinen, sędziowie,

rzecznik generalny: H. Saugmandsgaard Øe,

sekretarz: M. Ferreira, główna administratorka,

uwzględniając pisemny etap postępowania i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 12 grudnia 2019 r.,

rozważywszy uwagi, które przedstawili:

- w imieniu Supreme Fuels Trading Fze, Supreme Fuels GmbH & Co KG, Supreme Site Services GmbH – J. van de Velden, G. van der Bend i B. Korthals Altes-van Dijk, advocaten,
- w imieniu Supreme Headquarters Allied Powers Europe – G. den Dekker, advocaat, D. Waelbroeck, D. Slater i I. Antypas, avocats,

* Język postępowania: niderlandzki.

- w imieniu rządu niderlandzkiego – K. Bulterman, A.M. de Ree i J. Hoogveld, w charakterze pełnomocników,
  - w imieniu rządu belgijskiego – C. Pochet, C. Van Lul i J.-C. Halleux, w charakterze pełnomocników,
  - w imieniu rządu greckiego – V. Karra, S. Papaioannou i S. Charitaki, w charakterze pełnomocników,
  - w imieniu rządu włoskiego – G. Palmieri, w charakterze pełnomocnika, którą wspierał A. Grumetto, avvocato dello Stato,
  - w imieniu rządu austriackiego – J. Schmoll i F. Koppensteiner, w charakterze pełnomocników,
  - w imieniu Komisji Europejskiej – R. Troosters i M. Heller, w charakterze pełnomocników,
- po zapoznaniu się z opinią rzecznika generalnego na posiedzeniu w dniu 2 kwietnia 2020 r.,
wydaje następujący

Wyrok

- 1 Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy wykładni art. 1 ust. 1 i art. 24 pkt 5 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1215/2012 z dnia 12 grudnia 2012 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych (Dz.U. 2012, L 351, s. 1).
- 2 Wniosek ten został złożony w ramach postępowania toczącego się pomiędzy Supreme Site Services GmbH, z siedzibą w Szwajcarii, Supreme Fuels GmbH & Co KG, z siedzibą w Niemczech, i Supreme Fuels Trading Fze, z siedzibą w Zjednoczonych Emiratach Arabskich (zwanymi dalej łącznie „spółkami Supreme”), a Supreme Headquarters Allied Powers Europe (zwaną dalej „SHAPE”), z siedzibą w Belgii, w przedmiocie uchylecia zajęcia zabezpieczającego.

Ramy prawne

Prawo międzynarodowe

- 3 Zgodnie z art. I lit. a) Protokołu dotyczącego statusu międzynarodowych dowództw wojskowych, ustanowionych na podstawie Traktatu Północnoatlantyckiego, sporządzonego w Paryżu dnia 28 sierpnia 1952 r. (zwanego dalej „protokołem paryskim”):

„»Umowa« oznacza umowę sporządzoną w Londynie dnia 19 czerwca 1951 r. przez strony Traktatu Północnoatlantyckiego dotyczącą statusu ich sił zbrojnych”.
- 4 Artykuł XI protokołu paryskiego przewiduje:

„1. Z zastrzeżeniem postanowień art. VIII umowy Naczelne Dowództwo może być stroną postępowania prawnego jako powód lub pozwany. Jednakże państwo przyjmujące i Naczelne Dowództwo, lub każde podległe mu i upoważnione przez niego Dowództwo Sojusznicze, mogą zgodzić się na to, aby państwo przyjmujące działało w imieniu Naczelnego Dowództwa w każdym postępowaniu prawnym, w który Dowództwo jest stroną przed sądem państwa przyjmującego.

2. Żadne środki egzekucyjne lub środki podjęte w celu zajęcia jego własności i środków finansowych nie zostaną powzięte wobec żadnego Dowództwa Sojuszniczego, z wyjątkiem realizacji celów, o których mowa w ust. 6(a) art. VII oraz w art. XIII umowy”.

Prawo Unii

- 5 Motywy 10, 34 i 36 rozporządzenia nr 1215/2012 stanowią:

„(10) Przedmiotowy zakres zastosowania niniejszego rozporządzenia powinien rozciągać się, pominąwszy kilka dokładnie określonych dziedzin prawa, na zasadniczą część prawa cywilnego i handlowego [...]

[...]

(34) W celu zapewnienia ciągłości pomiędzy Konwencją [z dnia 27 września 1968 r. o jurysdykcji i wykonywaniu orzeczeń sądowych w sprawach cywilnych i handlowych (Dz.U. 1972, L 299, s. 32)], rozporządzeniem [Rady] (WE) nr 44/2001 [z dnia 22 grudnia 2000 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych (Dz.U. 2001, L 12, s. 1)] i niniejszym rozporządzeniem powinny być przewidziane przepisy przejściowe. Dotyczy to również wykładni postanowień konwencji brukselskiej z 1968 r. oraz zastępujących ją rozporządzeń dokonywanej przez Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

[...]

(36) Nie naruszając obowiązków państw członkowskich, o których mowa w Traktatach, niniejsze rozporządzenie nie powinno wpływać na stosowanie dwustronnych konwencji i umów zawartych między państwem trzecim a jednym z państw członkowskich przed datą wejścia w życie rozporządzenia (WE) nr 44/2001, dotyczących spraw regulowanych niniejszym rozporządzeniem”.

- 6 Artykuł 1 ust. 1 tego rozporządzenia przewiduje:

„Niniejsze rozporządzenie ma zastosowanie w sprawach cywilnych i handlowych, niezależnie od rodzaju sądu. Nie obejmuje ono w szczególności spraw podatkowych, celnych, administracyjnych ani spraw dotyczących odpowiedzialności państwa za działania lub zaniechania w wykonywaniu władzy publicznej (*acta iure imperii*)”.

- 7 Artykuł 4 ust. 1 rzeczonego rozporządzenia brzmi następująco:

„Z zastrzeżeniem przepisów niniejszego rozporządzenia osoby mające miejsce zamieszkania na terytorium państwa członkowskiego mogą być pozywane, niezależnie od ich obywatelstwa, przed sądy tego państwa członkowskiego”.

- 8 Zgodnie z brzmieniem art. 24 pkt 5 rozporządzenia nr 1215/2012:

„Niezależnie od miejsca zamieszkania stron jurysdykcję wyłączną mają następujące sądy państwa członkowskiego:

[...]

5) w postępowaniach, których przedmiotem jest wykonanie orzeczeń – sądy państwa członkowskiego, na którego terytorium wykonanie powinno nastąpić lub nastąpiło”.

9 Artykuł 35 tego rozporządzenia przewiduje:

„Wniosek o zastosowanie środków tymczasowych, włącznie ze środkami zabezpieczającymi, przewidzianych w prawie państwa członkowskiego, może zostać wniesiony do sądu tego państwa członkowskiego także wówczas, gdy sprawa główna należy do jurysdykcji sądu innego państwa członkowskiego”.

10 Artykuł 73 ust. 3 tego rozporządzenia stanowi:

„Niniejsze rozporządzenie nie wpływa na stosowanie dwustronnych konwencji i umów zawartych między państwem trzecim a państwem członkowskim przed dniem wejścia w życie rozporządzenia (WE) nr 44/2001 i dotyczących spraw uregulowanych niniejszym rozporządzeniem”.

Prawo niderlandzkie

11 Artykuł 700 niderlandzkiego Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering (kodeksu postępowania cywilnego, zwanego dalej „kodeksem postępowania cywilnego”) stanowi:

„1) Dokonanie zajęcia zabezpieczającego wymaga wydania postanowienia przez wydział do spraw środków tymczasowych i zabezpieczających sądu, w którego okręgu znajduje się mienie objęte wnioskiem lub jego część, a jeżeli zajęcie nie dotyczy mienia – sądu, w którego okręgu ma miejsce zamieszkania dłużnik albo osoba lub jedna z osób, na rzecz których dokonywane jest zajęcie.

2) Postanowienie to jest wydawane na wniosek, w którym należy wskazać charakter wnioskowanego zajęcia, charakter prawa, na które powołuje się wnioskodawca, oraz, jeżeli prawem tym jest wierzytelność pieniężna – również jego kwotę, a jeśli nie została ona jeszcze ustalona – jej maksymalną wysokość, z zastrzeżeniem szczególnych wymogów wynikających z przepisów prawa regulujących dany typ zajęcia. Sędzia orzekający w przedmiocie środków tymczasowych wydaje orzeczenie po przeprowadzeniu badania w trybie uproszczonym. [...]

[...]”.

12 Zgodnie z art. 705 ust. 1 kodeksu postępowania cywilnego:

„Z zastrzeżeniem właściwości ogólnej sądu powszechnego wydział do spraw środków tymczasowych i zabezpieczających sądu, który wydał postanowienie o udzieleniu zabezpieczenia w formie zajęcia zabezpieczającego, może je uchylić na wniosek zainteresowanej osoby, w ramach postępowania w przedmiocie zastosowania środka tymczasowego”.

Postępowanie główne i pytania prejudycjalne

13 SHAPE, z siedzibą w Mons (Belgia), jest organizacją międzynarodową utworzoną na podstawie protokołu paryskiego. Podlegająca SHAPE regionalna kwatera główna, jaką jest Allied Joint Force Command Brunssum (Sojusznicze Dowództwo Sił Połączonych NATO w Brunssum, zwane dalej „JFCB”), ma swoją siedzibę w Brunssum (Niderlandy).

14 Na mocy rezolucji z dnia 20 grudnia 2001 r. Rada Bezpieczeństwa Organizacji Narodów Zjednoczonych zezwoliła na utworzenie Międzynarodowych Sił Wsparcia Bezpieczeństwa NATO (zwanymi dalej „ISAF”) w celu poprawy bezpieczeństwa w Afganistanie.

15 Począwszy od dnia 11 sierpnia 2003 r. Organizacja Traktatu Północnoatlantyckiego (zwana dalej „NATO”) objęła dowództwo strategiczne, kierownictwo i koordynację ISAF.

- 16 Jak wynika z akt sprawy przedłożonych Trybunałowi, spółki Supreme, na podstawie dwóch „umów ramowych regulujących składanie zamówień” (Basic Ordering Agreements, zwanych dalej „umowami BOA”) podpisanych odpowiednio w dniach 1 lutego 2006 r. i 15 marca 2007 r., dostarczały SHAPE paliwa na potrzeby wykonywania zadań przez ISAF w Afganistanie. Umowy BOA wygasły w dniu 30 listopada 2014 r.
- 17 W listopadzie 2013 r., w celu zagwarantowania pokrycia wszelkich roszczeń wynikających z ww. umów, JFCB i spółki Supreme zawarły umowę powierniczą, w ramach której te ostatnie są określane mianem „dostawcy”.
- 18 Zgodnie z treścią tej umowy:

„PREAMBUŁA:

[...]

B. Po wygaśnięciu umów możliwe, że [spółki] Supreme będ[ą] miał[y] wobec uprawnionych kontrahentów NATO roszczenia o zapłatę kwot wynikających z korekt, niezapłaconych faktur lub później powstałych kosztów [...], względnie pewne kwoty będą należne NATO bądź uprawnionym kontrahentom NATO od spółek Supreme i możliwe będzie ich dochodzenie.

C. Strony uzgadniają, że pokrycie ewentualnych kosztów przewidzianych w umowach po wygaśnięciu [umów] BOA będzie korzystało z mechanizmów ograniczonego fakturowania.

Ponadto możliwe, że po wygaśnięciu umów NATO bądź uprawnieni kontrahenci NATO nie będą dysponowali funduszami koniecznymi dla pokrycia zatwierdzonych kosztów. W celu uregulowania kwestii natury praktycznej strony uzgadniają otwarcie rachunku powierniczego zgodnie z umową powierniczą, mającego posłużyć do celów zaspokajania roszczeń odszkodowawczych spółek Supreme lub innych ewentualnych roszczeń mogących powstać w wyniku dokonania korekt na jej rzecz, oraz zawierają poniższą umowę powierniczą.

Strony uzgadniają, co następuje:

[...]

2. Otwarcie rachunku powierniczego

[...]

2.2 Należy stwierdzić, że NATO i uprawnieni kontrahenci NATO pozostają właścicielami zdeponowanych środków, które są obliczane w oparciu o depozyt dokonany na rachunku powierniczym (pkt 3.2), od chwili zapłaty przez NATO lub uprawnionych kontrahentów NATO. Przeniesienie własności zdeponowanych środków może zostać dokonane wyłącznie w celu zaspokojenia roszczeń odszkodowawczych lub innych roszczeń wynikających z dokonania korekt.

[...]

4. Obowiązki dostawcy

[...]

4.4 Dostawca komunikuje roszczenia o zapłatę bezpośrednio grupie roboczej ds. »uwolnienia funduszy« i nie ma żadnych roszczeń, praw ani tytułu względem depozytu dokonanego na rachunku powierniczym.

[...]”.

- 19 W następstwie audytu finansowego przeprowadzonego przez JFCB u spółek Supreme te ostatnie zwróciły NATO za rok 2013 około 122 mln dolarów amerykańskich (USD) (około 112 mln EUR) z tytułu nadpłaconych kwot. Zwrócona kwota została wpłacona na rachunek powierniczy otwarty, zgodnie z postanowieniami umowy powierniczej, w banku BNP Paribas w Brukseli (Belgia).
- 20 W dniu 1 grudnia 2015 r. spółki Supreme pozwały o zapłatę SHAPE i JFCB przed rechtbank Limburg (sądem rejonowym w Limburgu, Niderlandy), wnosząc o wypłacenie różnych kwot złożonych na rachunku powierniczym (dalej „postępowanie co do istoty”). Spółki Supreme oparły swoje roszczenie na twierdzeniu, że dostarczyły SHAPE paliwa na podstawie umów BOA na potrzeby zadań realizowanych przez ISAF w Afganistanie oraz że SHAPE i JFCB nie wywiązały się ciążącego na nich zobowiązania do zapłaty.
- 21 SHAPE i JFCB podniosły w charakterze kwestii incydentalnej zarzut braku jurysdykcji rechtbank Limburg (sądu rejonowego w Limburgu), powołując się na immunitet jurysdykcyjny. Orzeczeniem z dnia 8 lutego 2017 r. rechtbank Limburg (sąd rejonowy w Limburgu) stwierdził, że posiada jurysdykcję do orzekania w sprawie roszczeń podnoszonych przez spółki Supreme. W dniu 4 maja 2017 r. SHAPE wniosło apelację od tego orzeczenia. Jak uściślono na rozprawie przed Trybunałem, wyrokiem z dnia 10 grudnia 2019 r. Gerechtshof ‘s-Hertogenbosch (sąd apelacyjny w ‘s-Hertogenbosch, Niderlandy) uchylił wyrok rechtbank Limburg (sądu rejonowego w Limburgu) i stwierdził brak swojej jurysdykcji do rozpoznania sporu ze względu na immunitet jurysdykcyjny przysługujący SHAPE i JFCB. Wyrok sądu apelacyjnego został zaskarżony do Hoge Raad der Nederlanden (sądu najwyższego Niderlandów).
- 22 Jednocześnie z tym postępowaniem co do istoty przed rechtbank Limburg (sądem rejonowym w Limburgu) zostały wszczęte kolejno dwa postępowania.
- 23 W ramach pierwszego z tych postępowań o charakterze niespornym postanowieniem z dnia 14 kwietnia 2016 r. wydział do spraw środków tymczasowych i zabezpieczających rechtbank Limburg (sądu rejonowego w Limburgu) przychylił się do wniosku spółek Supreme o dokonanie zajęcia zabezpieczającego na rachunku powierniczym prowadzonym przez BNP Paribas w Brukseli i obejmującym środki w wysokości 217 857 167 USD (około 200 855 593 EUR). Zajęcia zabezpieczającego dokonano w dniu 18 kwietnia 2016 r.
- 24 W dniu 17 marca 2017 r., w ramach drugiego z tych postępowań, a mianowicie postępowania w przedmiocie środka tymczasowego w postępowaniu głównym, SHAPE wniosło do rechtbank Limburg (sądu rejonowego w Limburgu) o uchylenie zajęcia zabezpieczającego, ustanowionego na mocy postanowienia z dnia 14 kwietnia 2016 r., i zakazanie spółkom Supreme kolejnych zajęć dokonywanych na tej samej podstawie faktycznej. W uzasadnieniu swoich wniosków SHAPE powołało się na immunitet egzekucyjny.
- 25 Postanowieniem z dnia 12 czerwca 2017 r. rechtbank Limburg (sąd rejonowy w Limburg) uwzględnił żądania SHAPE.
- 26 Wyrok ten został utrzymany w mocy wyrokiem wydanym w dniu 27 czerwca 2017 r. przez Gerechtshof ‘s-Hertogenbosch (sąd apelacyjny w ‘s-Hertogenbosch), który oparł swoją jurysdykcję do rozpoznania żądań SHAPE na art. 35 rozporządzenia nr 1215/2012 oraz art. 705 kodeksu postępowania cywilnego, zgodnie z którym jeżeli sąd niderlandzki wydał postanowienie o udzieleniu zabezpieczenia, może je uchylić.

- 27 Z wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym wynika, że *Gerechtshof 's-Hertogenbosch* (sąd apelacyjny w 's-Hertogenbosch) orzekł, iż interes SHAPE w utrzymaniu immunitetu egzekucyjnego przeważa nad interesem spółek Supreme w odzyskaniu wierzytelności i nie jest sprzeczny z art. 6 europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, podpisanej w Rzymie w dniu 4 listopada 1950 r.
- 28 W dniu 21 sierpnia 2017 r. spółki Supreme wniosły skargę kasacyjną od tego wyroku do *Hoge Raad der Nederlanden* (sądu najwyższego Niderlandów).
- 29 Sąd ten wskazuje w pierwszej kolejności, że zajęcie zabezpieczające dokonane przez spółki Supreme w Belgii zostało już uchylone w następstwie uwzględnienia wniosku o wykonanie orzeczenia *rechtbank Limburg* (sądu rejonowego w Limburgu) z dnia 12 czerwca 2017 r. i orzeczenia *Gerechtshof 's-Hertogenbosch* (sądu rejonowego w 's-Hertogenbosch) z dnia 27 czerwca 2017 r. przez sąd belgijski, na podstawie zawartej między Królestwem Belgii a Królestwem Niderlandów konwencji o właściwości miejscowej sądu w sprawie upadłości, a także o władzy i wykonywaniu orzeczeń sądowych, orzeczeń arbitrażowych i dokumentów urzędowych, podpisanej w Brukseli w dniu 28 marca 1925 r. (zwanej dalej „dwustronną konwencją z 1925 r.”). Niemniej jednak sąd odsyłający uważa, że spółki Supreme mają w dalszym ciągu interes prawny w prowadzeniu postępowania, ponieważ *rechtbank Limburg* (sąd rejonowy w Limburgu) nie tylko wydał postanowienie o uchyleniu zajęcia zabezpieczającego, ale także zakazał spółkom Supreme ponownego stosowania takiego środka na rachunku powierniczym.
- 30 Następnie *Hoge Raad der Nederlanden* (sąd najwyższy Niderlandów) precyzuje, że ciąży na nim obowiązek zbadania z urzędu, czy sąd innego państwa członkowskiego miał jurysdykcję wyłączną na podstawie art. 24 pkt 5 rozporządzenia nr 1215/2012. Jednakże przed przystąpieniem do takiej analizy sąd odsyłający zastanawia się, czy wniosek w przedmiocie środka tymczasowego wniesiony przez SHAPE jest objęty przedmiotowym zakresem stosowania rozporządzenia nr 1215/2012.
- 31 W tym względzie w pierwszej kolejności sąd odsyłający zastanawia się, czy okoliczność, że w postępowaniu w sprawie uchylenia zajęcia zabezpieczającego SHAPE oparło się na immunitecie egzekucyjnym, może prowadzić do uznania, że działało ono w ramach wykonywania władzy publicznej, w związku z czym spór nie byłby objęty przedmiotowym zakresem stosowania rozporządzenia nr 1215/2012. Sąd ten zastanawia się również nad kwestią, jaki wpływ na kwalifikację sporu jako objętego zakresem „spraw cywilnych i handlowych” w rozumieniu art. 1 ust. 1 rozporządzenia nr 1215/2012 może mieć fakt, że zajęcie zabezpieczające ustanowiono w odniesieniu do wierzytelności powstałej ze stosunku umownego stanowiącego przedmiot postępowania co do istoty.
- 32 Na wypadek gdyby spór ów należał do zakresu stosowania rozporządzenia nr 1215/2012, sąd odsyłający zastanawia się w drugiej kolejności nad tym, czy uchylenie zajęcia dokonane w oparciu o odnośne postanowienie sądu uwzględniające wniosek o uchylenie środka jest objęte podstawą jurysdykcji wyłącznej dotyczącej wykonania orzeczeń, przewidzianą w art. 24 pkt 5 rozporządzenia nr 1215/2012. Wątpliwości tego sądu wynikają z faktu, że, z jednej strony, wyjątki od zasady jurysdykcji ogólnej podlegają wykładni ścisłej, a – z drugiej strony – postępowania mające ścisły związek z postępowaniem egzekucyjnym objęte są zakresem art. 24 pkt 5 tego rozporządzenia. Sąd ten zastanawia się również nad wpływem, jaki na analizę pytania drugiego może mieć okoliczność, że SHAPE powołało się na immunitet egzekucyjny. Zdaniem owego sądu można sobie wyobrazić, że sądy państwa członkowskiego, w którym dokonano zajęcia zabezpieczającego przeciwko organizacji międzynarodowej, mogą najlepiej ocenić, czy zajęcie jest sprzeczne z immunitetem egzekucyjnym, na który powołuje się ta organizacja na podstawie wiążącej to państwo członkowskie umowy międzynarodowej lub międzynarodowego prawa zwyczajowego.
- 33 W trzeciej kolejności sąd odsyłający zastanawia się, na wypadek gdyby immunitet egzekucyjny, na który powołuje się SHAPE, mógł mieć wpływ na stosowanie rozporządzenia nr 1215/2012, w jakim zakresie sąd rozpoznający sprawę jest zobowiązany do dokonania oceny, czy skorzystanie z tego immunitetu jest

zasadne. W szczególności zastanawia się on nad kwestią, w jaki sposób zasada, zgodnie z którą sąd powinien brać pod uwagę wszystkie dostępne mu informacje, w tym zarzuty podnoszone przez stronę przeciwną, znajduje zastosowanie w niniejszej sprawie.

34 W tych okolicznościach Hoge Raad der Nederlanden (sąd najwyższy Niderlandów) postanowił zawiesić postępowanie i zwrócić się do Trybunału z następującymi pytaniami prejudycjalnymi:

- „1) a) Czy rozporządzenie [nr 1215/2012] należy interpretować w ten sposób, że taki przypadek, jak będący przedmiotem niniejszego postępowania, w którym organizacja międzynarodowa wnosi o:
- (i) uchylenie zajęcia zabezpieczającego dokonanego przez stronę przeciwną w innym państwie członkowskim i
  - (ii) zakazanie stronie przeciwnej ponownego dokonania zajęcia zabezpieczającego na tej samej podstawie faktycznej,

przy czym podstawę tego żądania stanowi immunitet egzekucyjny, powinien być uznawany, w całości, względnie w części, za sprawę cywilną lub handlową w rozumieniu art. 1 ust. 1 [tego] rozporządzenia?

- b) Czy, a jeśli tak, to jakie znaczenie dla odpowiedzi na pytanie 1) a) ma okoliczność, że sąd państwa członkowskiego uwzględnił wniosek o udzielenie zabezpieczenia w postaci zajęcia z tytułu roszczenia, które miałyby przysługiwać stronie przeciwnej w stosunku do organizacji międzynarodowej, co do którego toczy się w państwie członkowskim postępowanie co do istoty w przedmiocie sporu wynikającego z umowy, dotyczące zapłaty za paliwa dostarczone na potrzeby operacji pokojowej prowadzonej przez organizację międzynarodową powiązaną z tą organizacją?
- 2) a) Jeżeli na pytanie 1) a) zostanie udzielona odpowiedź twierdząca, to czy art. 24 zdanie wprowadzające i pkt 5 rozporządzenia [nr 1215/2012] należy interpretować w ten sposób, że w przypadku, w którym sąd państwa członkowskiego uwzględnił wniosek o udzielenie zabezpieczenia w postaci zajęcia zabezpieczającego i zajęcie to zostało następnie dokonane w innym państwie członkowskim, wyłączną jurysdykcję do rozstrzygnięcia w przedmiocie wniosku o uchylenie tego zajęcia mają sądy państwa członkowskiego, w którym dokonano zajęcia zabezpieczającego?
- b) Czy, a jeśli tak, to jakie znaczenie dla odpowiedzi na pytanie 2) a) ma okoliczność, że podstawę wniosku organizacji międzynarodowej o uchylenie zajęcia zabezpieczającego stanowi immunitet egzekucyjny?
- 3) Jeżeli dla odpowiedzi na pytanie, czy jest mowa o sprawie cywilnej lub handlowej w rozumieniu art. 1 ust. 1 rozporządzenia [nr 1215/2012], i odpowiednio pytanie, czy jest mowa o żądaniu mieszczącym się w zakresie art. 24 zdanie wprowadzające i pkt 5 rozporządzenia [nr 1215/2012], znaczenie ma okoliczność, że podstawę wniosku organizacji międzynarodowej o uchylenie zajęcia zabezpieczającego stanowi immunitet egzekucyjny, to w jakim zakresie rozpoznający sprawę sąd ma obowiązek zbadać, czy powołanie się na immunitet jest skuteczne i czy obowiązuje przy tym zasada, że powinien on brać pod uwagę wszystkie dostępne mu dowody [informacje], w tym zarzuty podnoszone przez stronę przeciwną, czy też inna zasada?”.

W sprawie wniosku o otwarcie na nowo ustnego etapu postępowania

35 Po przedstawieniu opinii rzecznika generalnego, pismem złożonym w sekretariacie Trybunału, SHAPE wniosło o otwarcie na nowo ustnego etapu postępowania na podstawie art. 83 regulaminu postępowania przed Trybunałem. W uzasadnieniu wniosku SHAPE podniosło w istocie, że w pkt 90 i 100–103 opinii rzecznik generalny oparł swoją ocenę na błędnej interpretacji okoliczności stanu faktycznego oraz ram prawnych związanych z funkcjonowaniem organizacji międzynarodowych.

- 36 Na podstawie wskazanego art. 83 Trybunał może, w każdej chwili, po zapoznaniu się ze stanowiskiem rzecznika generalnego, postanowić o otwarciu lub otwarciu na nowo ustnego etapu postępowania, w szczególności jeśli uzna, że okoliczności zawisłej przed nim sprawy nie są wystarczająco wyjaśnione, lub jeśli po zamknięciu ustnego etapu postępowania strona przedstawiła nowy fakt mogący mieć decydujące znaczenie dla rozstrzygnięcia Trybunału, lub też jeśli sprawa ma zostać rozstrzygnięta na podstawie argumentu, który nie był przedmiotem dyskusji między stronami lub podmiotami określonymi w art. 23 statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (zob. podobnie wyroki: z dnia 12 grudnia 2013 r., Carratù, C-361/12, EU:C:2013:830, pkt 18; z dnia 11 kwietnia 2019 r., Bosworth i Hurley, C-603/17, EU:C:2019:310, pkt 17 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 37 Natomiast statut Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej oraz regulamin postępowania przed Trybunałem nie dają stronom możliwości przedkładania uwag w odpowiedzi na opinię przedstawioną przez rzecznika generalnego (wyrok z dnia 15 lutego 2017 r., W i V, C-499/15, EU:C:2017:118, pkt 35 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 38 W niniejszej sprawie argumentacja przedstawiona przez SHAPE w uzasadnieniu złożonego przez nią wniosku o otwarcie na nowo ustnego etapu postępowania polega na wyrażeniu krytyki wniosków sformułowanych przez rzecznika generalnego w tej sprawie. Jako że Trybunał nie jest związany owymi wnioskami, nie jest konieczne otwieranie na nowo ustnego etapu postępowania za każdym razem, gdy w danej kwestii rzecznik generalny wyraża pogląd, z którym strony postępowania głównego się nie zgadzają (zob. wyrok z dnia 3 kwietnia 2014 r., Weber, C-438/12, EU:C:2014:212, pkt 30).
- 39 W tych okolicznościach Trybunał, po wysłuchaniu rzecznika generalnego, uważa, że dysponuje w niniejszym przypadku wszystkimi niezbędnymi elementami, by odpowiedzieć na pytania zadane przez sąd odsyłający, oraz że wszystkie argumenty konieczne do rozstrzygnięcia niniejszej sprawy były przedmiotem dyskusji między stronami i podmiotami, o których mowa w art. 23 statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej.
- 40 W związku z powyższym Trybunał stwierdza, że nie zachodzi potrzeba otwarcia na nowo ustnego etapu postępowania.

W przedmiocie pytań prejudycjalnych

W przedmiocie dopuszczalności

- 41 SHAPE podnosi zarzut niedopuszczalności pytań pierwszego i drugiego w zakresie, w jakim dotyczą one wniosku o uchylenie zajęcia, a mianowicie pytania pierwszego lit. a) ppkt (i) oraz pytania drugiego lit. a) i b), ze względu na to, że stały się one hipotetyczne, ponieważ zajęcie zabezpieczające ustanowione na wniosek spółek Supreme orzeczeniem rechtbank Limburg (sądu rejonowego w Limburgu) z dnia 14 kwietnia 2016 r. zostało już uchylone w następstwie orzeczeń wydanych w pierwszej instancji i w postępowaniu apelacyjnym przez ten sam sąd oraz Gerechtshof 's-Hertogenbosch (sąd apelacyjny w 's-Hertogenbosch) odpowiednio w dniach 12 i 27 czerwca 2017 r. i wykonanych po uwzględnieniu wniosku o ich wykonanie przez sąd belgijski zgodnie z umową dwustronną z 1925 r.
- 42 W kwestii tej należy przypomnieć, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem pytania dotyczące wykładni prawa Unii, z którymi zwrócił się do Trybunału sąd krajowy w ramach stanu prawnego i faktycznego, za którego ustalenie jest on odpowiedzialny, przy czym prawidłowość tych ustaleń nie podlega ocenie przez Trybunał, korzystają z domniemania znaczenia dla sprawy. Trybunał może odmówić wydania orzeczenia w przedmiocie pytania prejudycjalnego zadanego przez sąd krajowy, w rozumieniu art. 267 TFUE, w szczególności tylko w razie niespełnienia wymogów dotyczących treści wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym uregulowanych w art. 94 regulaminu postępowania

przed Trybunałem lub też gdy jest oczywiste, że wykładnia lub ocena ważności normy prawa Unii, o którą wnioskuje sąd krajowy, nie mają żadnego związku z okolicznościami lub przedmiotem sporu w postępowaniu głównym, lub gdy problem jest natury hipotetycznej (wyrok z dnia 14 czerwca 2017 r., *Online Games i in.*, C-685/15, EU:C:2017:452, pkt 42 i przytoczone tam orzecznictwo).

- 43 Tymczasem z okoliczności sprawy rozpatrywanej w postępowaniu głównym nie wynika, by przedstawione przez sąd odsyłający pytania prejudycjalne dotyczące wniosku o uchylenie zajęcia zabezpieczającego nie miały żadnego związku z okolicznościami lub przedmiotem sporu, tym bardziej że wyłącznie do tego sądu należy określić granic kontroli, którą sprawuje w ramach skargi kasacyjnej od orzeczenia *Gerechthof 's-Hertogenbosch* (sądu apelacyjnego w 's-Hertogenbosch) z dnia 27 czerwca 2017 r., utrzymującego w mocy orzeczenie *rechtbank Limburg* (sądu rejonowego w Limburgu) wydane w dniu 12 czerwca 2017 r. i uwzględniające wniosek *SHAPE* o uchylenie zajęcia zabezpieczającego.
- 44 W związku z tym, jak stwierdził również rzecznik generalny w pkt 31 opinii, kwestia ustalenia, czy sądy niderlandzkie mają wynikającą z rozporządzenia nr 1215/2012 jurysdykcję międzynarodową do orzekania w przedmiocie wniosku o uchylenie tego zajęcia, nie wydaje się mieć charakteru hipotetycznego ani też nie jest w sposób oczywisty pozbawiona związku ze stanem faktycznym lub przedmiotem sporu w postępowaniu głównym.
- 45 W tej sytuacji wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym należy uznać za dopuszczalny.

W przedmiocie pytania pierwszego

- 46 Poprzez pytanie pierwsze sąd odsyłający dąży w istocie do ustalenia, czy art. 1 ust. 1 rozporządzenia nr 1215/2012 należy interpretować w ten sposób, że zakres pojęcia „spraw cywilnych i handlowych” w rozumieniu tego przepisu obejmuje wniosek w przedmiocie środka tymczasowego wniesiony do sądu państwa członkowskiego, w ramach którego organizacja międzynarodowa powołuje się na swój immunitet egzekucyjny w celu uzyskania zarówno uchylenia zajęcia zabezpieczającego dokonanego w innym państwie aniżeli państwo członkowskie siedziby orzekającego sądu, jak i zakazu ponownego dokonania zajęcia na tej samej podstawie faktycznej, wniesiony równolegle z postępowaniem co do istoty dotyczącym wiarygodności wynikłej z podnoszonego braku zapłaty za paliwo dostarczane dla potrzeb operacji związanej z utrzymaniem pokoju przeprowadzanej przez rzeczoną organizację.
- 47 Tytułem wstępu należy przypomnieć, że w zakresie, w jakim rozporządzenie nr 1215/2012 uchyla i zastępuje rozporządzenie nr 44/2001, które samo zastąpiło konwencję z dnia 27 września 1968 r. o jurysdykcji i wykonywaniu orzeczeń sądowych w sprawach cywilnych i handlowych, zmienioną przez kolejne konwencje uwzględniające przystąpienie nowych państw członkowskich do tej konwencji (zwaną dalej „konwencją brukselską z 1968 r.”), dokonana przez Trybunał wykładnia przepisów tych ostatnich instrumentów prawnych obowiązuje także w odniesieniu do przepisów rozporządzenia nr 1215/2012, jeżeli przepisy te można uznać za „równoważne” (wyrok z 29 lipca 2019 r., *Tibor-Trans*, C-451/18, EU:C:2019:635, pkt 23 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 48 W celu udzielenia sądowi odsyłającemu użytecznej odpowiedzi należy podzielić analizę pytania pierwszego na trzy punkty i zbadać najpierw wpływ charakteru żądania podnoszonego w ramach postępowania w przedmiocie środka tymczasowego w postępowaniu głównym, sformułowanego w postępowaniu głównym, na objęcie go zakresem „spraw cywilnych i handlowych” w rozumieniu art. 1 ust. 1 rozporządzenia nr 1215/2012, aby następnie zbadać kryteria wypracowane przez orzecznictwo dla potrzeb zakwalifikowania wniosku, w ramach którego podnoszone jest owo żądanie, jako objętego zakresem „spraw cywilnych i handlowych” i wreszcie rolę, jaką w ramach tejże dziedziny pełni immunitet.

- 49 Jeżeli chodzi, w pierwszej kolejności, o wpływ charakteru żądania podnoszonego w ramach postępowania w przedmiocie środka tymczasowego w postępowaniu głównym na objęcie go zakresem „spraw cywilnych i handlowych” w rozumieniu art. 1 ust. 1 rozporządzenia nr 1215/2012, najpierw należy stwierdzić, co wynika z akt sprawy przedłożonych Trybunałowi, że rzeczony żądanie zmierza do spowodowania zastosowania środków tymczasowych w celu zabezpieczenia sytuacji faktycznej podlegającej ocenie sądu w ramach postępowania co do istoty toczącego się między tymi samymi stronami. Można zatem uznać, że żądanie to dotyczy „środków tymczasowych, włącznie ze środkami zabezpieczającymi” w rozumieniu art. 35 rozporządzenia nr 1215/2012, pod warunkiem że jest ono objęte zakresem stosowania rzeczowego rozporządzenia.
- 50 Z orzecznictwa Trybunału dotyczącego wykładni art. 24 konwencji brukselskiej z 1968 r., znajdującego zastosowanie do wykładni równoważnych przepisów zawartych w art. 35 rozporządzenia nr 1215/2012, wynika bowiem, że przez „środki tymczasowe, włącznie ze środkami zabezpieczającymi” należy rozumieć środki, które w sprawach objętych zakresem stosowania tego rozporządzenia mają na celu „zamrożenie” stanu faktycznego lub prawnego dla celów ochrony praw, których uznanie stanowi przedmiot postępowania co do istoty (zob. podobnie wyrok z dnia 26 marca 1992 r., Reichert i Kockler, C-261/90, EU:C:1992:149, pkt 34).
- 51 Następnie, jeśli chodzi o związek pomiędzy postępowaniem co do istoty a środkami tymczasowym, włącznie ze środkami zabezpieczającymi, należy zauważyć, że strony i podmioty, które przedstawiły uwagi Trybunałowi, nie są zgodne co do tego, czy żądanie podnoszone w ramach postępowania w przedmiocie środka tymczasowego należy do zakresu spraw cywilnych i handlowych i z tego tytułu jest objęte zakresem stosowania rozporządzenia nr 1215/2012. W kwestii tej spółki Supreme i rząd grecki twierdzili zasadniczo, że w celu ustalenia, czy żądanie podnoszone w ramach postępowania w przedmiocie środka tymczasowego w postępowaniu głównym jest objęte zakresem stosowania rozporządzenia nr 1215/2012, należy odnieść się do cech postępowania co do istoty, podczas gdy SHAPE podnosiło, że analiza powinna dotyczyć cech charakterystycznych środka tymczasowego, względnie zabezpieczającego, zastosowanego w postępowaniu głównym. Tymczasem Komisja Europejska oraz rządy niderlandzki i belgijski opowiedziały się za analizą praw, których ochronę ma zapewnić środek tymczasowy, względnie zabezpieczający.
- 52 Należy przypomnieć, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem, ponieważ środki tymczasowe lub zabezpieczające mogą chronić prawa w bardzo różnorodny sposób, objęcie ich zakresem stosowania konwencji brukselskiej z 1968 r. zależy nie od ich własnego charakteru, ale od charakteru praw, które mają one chronić (wyroki: z dnia 27 marca 1979 r., de Cavel, 143/78, EU:C:1979:83, pkt 8; z dnia 26 marca 1992 r., Reichert i Kockler, C-261/90, EU:C:1992:149, pkt 32).
- 53 Trybunał orzekł również, że jeżeli przedmiot wniosku o zastosowanie środków tymczasowych dotyczy kwestii należącej do przedmiotowego zakresu zastosowania konwencji brukselskiej z 1968 r., znajduje ona zastosowanie i w związku z tym jej art. 24 może stanowić podstawę właściwości sędziego orzekającego w przedmiocie środków tymczasowych, nawet jeśli postępowanie co do istoty zostało już wszczęte lub może zostać wszczęte, ponieważ środki tymczasowe są przyjmowane równoległe z takim postępowaniem i zmierzają w istocie do ochrony tych samych praw co ono (zob. podobnie wyrok z dnia 17 listopada 1998 r., Van Uden, C-391/95, EU:C:1998:543, pkt 33, 34).
- 54 Z przywołanego orzecznictwa, które – jak zostało przypomniane w pkt 47 niniejszego wyroku – można zastosować również do art. 35 rozporządzenia nr 1215/2012, wynika, że kwestię objęcia środków tymczasowych, względnie zabezpieczających, przedmiotowym zakresem stosowania rzeczowego rozporządzenia należy przesądzić nie z uwagi na ich charakter, lecz na charakter praw, których ochronę mają one zapewnić w postępowaniu głównym.
- 55 Jeżeli chodzi, w drugiej kolejności, o kryteria wypracowane przez orzecznictwo dla potrzeb zakwalifikowania wniosku, w ramach którego podnoszone jest owo żądanie, jako należącego do zakresu „spraw cywilnych i handlowych” w rozumieniu art. 1 ust. 1 rozporządzenia nr 1215/2012, należy

przypomnieć, że Trybunał zbadał elementy charakteryzujące stosunek prawny łączący strony sporu lub przedmiot tego sporu (zob. podobnie wyroki: z dnia 14 listopada 2002 r., *Baten*, C-271/00, EU:C:2002:656, pkt 29; z dnia 18 października 2011 r., *Realchemie Nederland*, C-406/09, EU:C:2011:668, pkt 39; z dnia 7 maja 2020 r., *Rina*, C-641/18, EU:C:2020:349, pkt 32 i przytoczone tam orzecznictwo oraz podstawę i reguły postępowania mające zastosowanie do wytoczonego powództwa, względnie złożonego wniosku (zob. podobnie wyroki: z dnia 11 kwietnia 2013 r., *Sapir i in.*, C-645/11, EU:C:2013:228, pkt 34; z dnia 12 września 2013 r., *Sunico i in.*, C-49/12, EU:C:2013:545, pkt 35; z dnia 7 maja 2020 r., *Rina*, C-641/18, EU:C:2020:349, pkt 35 i przytoczone tam orzecznictwo).

- 56 Chociaż pewne spory między organem władzy publicznej a podmiotem prawa prywatnego mogą być objęte zakresem stosowania rozporządzenia nr 1215/2012, gdy dotyczą czynności dokonywanych *iure gestionis*, to inaczej jest w sytuacji, gdy organ władzy publicznej wykonuje władztwo publiczne (zob. podobnie wyrok z dnia 7 maja 2020 r., *Rina*, C-641/18, EU:C:2020:349, pkt 33 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 57 Wykonywanie przez jedną ze stron sporu prerogatyw władztwa publicznego wyklucza bowiem, z uwagi na wykonywanie przez nią uprawnień wykraczających poza normy obowiązujące w stosunkach między jednostkami, objęcie takiego sporu zakresem pojęcia „spraw cywilnych i handlowych” w rozumieniu art. 1 ust. 1 rozporządzenia nr 1215/2012 (zob. podobnie wyrok z dnia 7 maja 2020 r., *Rina*, C-641/18, EU:C:2020:349, pkt 34 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 58 W trzeciej kolejności powstaje pytanie, czy powołanie się w ramach sporu przez organizację prawa międzynarodowego na przywilej wynikający z immunitetu egzekucyjnego powoduje automatyczne wykluczenie danego sporu z zakresu stosowania rozporządzenia nr 1215/2012.
- 59 Jeżeli chodzi, z jednej strony, o zasadę zwyczajowego prawa międzynarodowego dotyczącą przyznania immunitetu państwom, należy przypomnieć, iż Trybunał orzekł, że w świetle aktualnego stanu prawa międzynarodowego immunitet jurysdykcyjny państw nie ma charakteru absolutnego, lecz uznaje się go powszechnie w sytuacji, gdy spór dotyczy aktów suwerennych dokonywanych *iure imperii*. Można natomiast wykluczyć immunitet jurysdykcyjny w sytuacjach, gdy powództwo dotyczy czynności, które nie są objęte zakresem wykonywania władzy publicznej (wyrok z dnia 7 maja 2020 r., *Rina*, C-641/18, EU:C:2020:349, pkt 56 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 60 Jeżeli chodzi, z drugiej strony, o immunitet jurysdykcyjny podmiotów prawa prywatnego, Trybunał orzekł, że immunitet ten nie stoi na przeszkodzie stosowaniu rozporządzenia nr 1215/2012, jeżeli sąd rozpoznający sprawę stwierdzi, że podmioty te nie korzystały z prerogatyw władzy publicznej (zob. podobnie wyrok z dnia 7 maja 2020 r., *Rina*, C-641/18, EU:C:2020:349, pkt 58).
- 61 Przywołane orzecznictwo dotyczące immunitetu jurysdykcyjnego państw członkowskich oraz podmiotów prawa prywatnego znajduje zastosowanie w przypadku, gdy przywilej wywodzony z immunitetu przywołuje organizacja międzynarodowa, niezależnie od kwestii, czy chodzi przy tym o immunitet jurysdykcyjny, czy egzekucyjny. Okoliczność, że – w odróżnieniu od immunitetu jurysdykcyjnego państw członkowskich, opartego na zasadzie *par in parem non habet imperium* (wyrok z dnia 7 maja 2020 r., *Rina*, C-641/18, EU:C:2020:349, pkt 56 i przytoczone tam orzecznictwo) – immunitety przyznają organizacjom międzynarodowym co do zasady traktaty założycielskie (statuty) tych organizacji, nie podważa sformułowanej powyżej wykładni.
- 62 W związku z powyższym, jak zauważył rzecznik generalny w pkt 72 opinii, immunitet, na który powołuje się organizacja międzynarodowa na mocy prawa międzynarodowego, nie stanowi automatycznie przeszkody dla stosowania rozporządzenia nr 1215/2012.

- 63 W konsekwencji w celu ustalenia, czy spór, którego stroną jest organizacja międzynarodowa powołująca się na przywilej wywodzony z immunitetu egzekucyjnego, jest objęty przedmiotowym zakresem stosowania rzeczzonego rozporządzenia, należy zbadać, czy w świetle kryteriów przywołanych w pkt 55 niniejszego wyroku owa organizacja międzynarodowa wykonuje prerogatywy władzy publicznej.
- 64 W kwestii tej rzecznik generalny zauważył w pkt 67 opinii, że sama okoliczność, iż sąd krajowy stwierdza, iż posiada jurysdykcję międzynarodową na podstawie przepisów rozporządzenia nr 1215/2012, nie zagraża ochronie immunitetu, na który powołuje się na mocy prawa międzynarodowego organizacja międzynarodowa będąca stroną tego sporu.
- 65 W niniejszej sprawie z akt, którymi dysponuje Trybunał, wynika, że celem zajęcia zabezpieczającego, o którego uchylenie wniesiono za pomocą wniosku złożonego w ramach postępowania w przedmiocie środka tymczasowego, była ochrona wiarygodności powstałych ze stosunku prawnego o charakterze umownym, a mianowicie umów BOA zawartych między SHAPE i spółkami Supreme. Umowy te, mimo że dotyczą dostawy paliw na rzecz SHAPE na potrzeby operacji wojskowej kierowanej przez NATO dla celów utrzymania pokoju i bezpieczeństwa w Afganistanie, ustanawiają między stronami postępowania głównego stosunek prawny prawa prywatnego, w ramach którego strony te dobrowolnie nabyły prawa i powzięły zobowiązania.
- 66 Późniejsze wykorzystanie przez SHAPE paliwa dostarczanego w ramach wykonywania umów BOA nie ma – jak twierdziła Komisja w uwagach na piśmie oraz rzecznik generalny w pkt 103 opinii – wpływu na charakter owego stosunku prawnego. Okoliczność, że niektóre rodzaje działalności należą do sfery zadań publicznych, nie stanowi bowiem sama w sobie wystarczającej podstawy do zakwalifikowania takiej działalności jako działania o charakterze władczym, ponieważ nie jest ona skorelowana z wykonywaniem uprawnień wykraczających poza normy obowiązujące w stosunkach między jednostkami (wyrok z dnia 7 maja 2020 r., Rina, C-641/18, EU:C:2020:349, pkt 41 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 67 Jeżeli chodzi o podstawę i reguły postępowania mające zastosowanie do złożonego wniosku, należy również zauważyć, że uchylenie zajęcia zabezpieczającego jest przedmiotem wniosku złożonego do sądu odsyłającego za pośrednictwem żądania podniesionego w ramach postępowania w przedmiocie środków tymczasowych, znajdującego podstawę w przepisach prawa powszechnego, a mianowicie w art. 705 ust. 1 kodeksu postępowania cywilnego.
- 68 Z powyższego wynika, że z zastrzeżeniem ustaleń, których dokonanie należy do sądu odsyłającego, nie można uznać, że stosunek prawny istniejący między stronami postępowania w przedmiocie rzeczzonego wniosku złożonego w postępowaniu głównym, lub podstawa czy reguły postępowania mające zastosowanie wskazują na wykonywanie prerogatyw władzy publicznej w rozumieniu prawa Unii, wobec czego wniosek tego rodzaju jest objęty zakresem pojęcia „spraw cywilnych i handlowych” w rozumieniu art. 1 ust. 1 rozporządzenia nr 1215/2012 oraz należy do zakresu stosowania owego rozporządzenia.
- 69 Mając na względzie całość powyższych rozważań, na pytanie pierwsze trzeba odpowiedzieć, że art. 1 ust. 1 rozporządzenia nr 1215/2012 należy interpretować w ten sposób, że wniosek w przedmiocie środka tymczasowego wniesiony do sądu państwa członkowskiego, w ramach którego organizacja międzynarodowa powołuje się na swój immunitet egzekucyjny w celu uzyskania zarówno uchylenia zajęcia zabezpieczającego dokonanego w innym państwie aniżeli państwo członkowskie siedziby orzekającego sądu, jak i zakazu ponownego dokonania zajęcia na tej samej podstawie faktycznej, wniesiony równoległe z postępowaniem co do istoty dotyczącym wiarygodności wynikłej z podnoszonego braku zapłaty za paliwo dostarczane dla potrzeb operacji związanej z utrzymaniem pokoju przeprowadzanej przez rzeczoną organizację, jest objęty zakresem pojęcia „spraw cywilnych i handlowych”, o ile jego wniesienie nie wpisuje się w ramy wykonywania prerogatyw władzy publicznej w rozumieniu prawa Unii, czego weryfikacja należy do sądu odsyłającego.

W przedmiocie pytania drugiego

- 70 Poprzez pytanie drugie sąd odsyłający dąży w istocie do ustalenia, czy art. 24 pkt 5 rozporządzenia nr 1215/2012 należy interpretować w ten sposób, że rozpatrzenie wniosku w przedmiocie środka tymczasowego wniesionego do sądu państwa członkowskiego, w ramach którego organizacja międzynarodowa powołuje się na swój immunitet egzekucyjny w celu uzyskania zarówno uchylecia zajęcia zabezpieczającego dokonanego w innym państwie aniżeli państwo członkowskie siedziby orzekającego sądu, jak i zakazu ponownego dokonania zajęcia na tej samej podstawie faktycznej, należy do jurysdykcji wyłącznej sądów państwa członkowskiego, w którym dokonano zajęcia zabezpieczającego.
- 71 Z brzmienia art. 24 pkt 5 rozporządzenia nr 1215/2012 wynika, że w postępowaniach, których przedmiotem jest wykonanie orzeczeń, sądy państwa członkowskiego, na którego terytorium wykonanie powinno nastąpić lub nastąpiło, mają jurysdykcję wyłączną, niezależnie od miejsca zamieszkania stron.
- 72 Zgodnie z orzecznictwem Trybunału zakresem stosowania art. 24 pkt 5 rozporządzenia nr 1215/2012 objęte są powództwa, które służą rozstrzygnięciu sporów dotyczących użycia środków przymusu, ograniczenia lub zajęcia rzeczy ruchomych bądź nieruchomości w celu zapewnienia skutecznego wykonania orzeczeń i dokumentów (wyrok z dnia 10 lipca 2019 r., Reitbauer i in., C-722/17, EU:C:2019:577, pkt 52).
- 73 W analizowanej sprawie, jak wynika z postanowienia odsyłającego, SHAPE nie kwestionuje środków podjętych przez francuskojęzyczny sąd pierwszej instancji w Brukseli w oparciu o umowę dwustronną z 1925 r. dla celów przystąpienia do wykonania orzeczeń, odpowiednio, rechtbank Limburg (sądu rejonowego w Limburgu) z dnia 12 czerwca 2017 r. i Gerechtshof 's-Hertogenbosch (sądu apelacyjnego w 's-Hertogenbosch) z dnia 27 czerwca 2017 r., lecz wnosi do sądu odsyłającego o przeprowadzenie uchylecia zajęcia zabezpieczającego, o czym orzekł już wcześniej w ramach postępowania ex parte rechtbank Limburg (sąd rejonowy w Limburgu), oraz o realizację zakazu dokonywania kolejnych zajęć na tej samej podstawie faktycznej. Należy jednak stwierdzić, że postępowanie, takie jak toczące się w ramach postępowania głównego, które nie jest jako takie związane z wykonaniem orzeczeń w rozumieniu art. 24 pkt 5 rozporządzenia nr 1215/2012, nie jest objęte zakresem stosowania rzeczonoego przepisu i nie należy w związku z tym do jurysdykcji wyłącznej sądów państwa członkowskiego, w którym dokonano zajęcia zabezpieczającego.
- 74 Ponadto okoliczność, że organizacja międzynarodowa, taka jak SHAPE, powołuje się w uzasadnieniu składanego przez nią wniosku na immunitet egzekucyjny, nie stanowi przeszkody dla przeprowadzenia przez sąd badania posiadania przezeń jurysdykcji międzynarodowej na podstawie rozporządzenia nr 1215/2012. Zagadnienie, czy immunitet, na który powołuje się organizacja międzynarodowa, stoi na przeszkodzie właściwości sądu, do którego wniesiono powództwo lub wniosek, do rozpoznania takiego powództwa lub wniosku, względnie do prowadzeniu egzekucji względem takiej organizacji, powstaje bowiem na późniejszym etapie, po ustaleniu jurysdykcji międzynarodowej tego sądu.
- 75 Mając na względzie całość powyższych rozważań, na pytanie drugie trzeba odpowiedzieć, iż art. 24 pkt 5 rozporządzenia nr 1215/2012 należy interpretować w ten sposób, że rozpatrzenie wniosku w przedmiocie środka tymczasowego wniesionego do sądu państwa członkowskiego, w ramach którego organizacja międzynarodowa powołuje się na swój immunitet egzekucyjny w celu uzyskania zarówno uchylecia zajęcia zabezpieczającego dokonanego w innym państwie aniżeli państwo członkowskie siedziby orzekającego sądu, jak i zakazu ponownego dokonania zajęcia na tej samej podstawie faktycznej, nie należy do jurysdykcji wyłącznej sądów państwa członkowskiego, w którym dokonano zajęcia zabezpieczającego.

W przedmiocie pytania trzeciego

- 76 Pytanie trzecie dotyczy w istocie zakresu kontroli sprawowanej przez sąd krajowy w przedmiocie zasadności powołania się przez organizację międzynarodową na immunitet egzekucyjny, w przypadku gdy z odpowiedzi udzielonych na pytania pierwsze i drugie wynikałoby, że przywołany w ten sposób immunitet egzekucyjny ma decydujące znaczenie dla zakwalifikowania wniosku w przedmiocie środka tymczasowego takiego jak wniesiony w postępowaniu głównym jako objętego zakresem „spraw cywilnych i handlowych” w rozumieniu art. 1 ust. 1 rozporządzenia nr 1215/2012 lub dla celów ewentualnego zastosowania przepisu jurysdykcji wyłącznej przewidzianego w art. 24 pkt 5 tego rozporządzenia.
- 77 Ponieważ na pytania te udzielono odpowiedzi, zgodnie z którymi powołanie się na immunitet egzekucyjny nie wyklucza automatycznie takiego wniosku z zakresu stosowania rozporządzenia nr 1215/2012 i nie ma wpływu na kryteria ustalania jurysdykcji międzynarodowej sądu państwa członkowskiego do rozpoznania tego wniosku, nie ma potrzeby rozpatrywania pytania trzeciego.

W przedmiocie kosztów

- 78 Dla stron w postępowaniu głównym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed sądem odsyłającym, do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż koszty stron w postępowaniu głównym, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (pierwsza izba) orzeka, co następuje:

- 1) Artykuł 1 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1215/2012 z dnia 12 grudnia 2012 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych należy interpretować w ten sposób, że wniosek w przedmiocie środka tymczasowego wniesiony do sądu państwa członkowskiego, w ramach którego organizacja międzynarodowa powołuje się na swój immunitet egzekucyjny w celu uzyskania zarówno uchylecia zajęcia zabezpieczającego dokonanego w innym państwie aniżeli państwo członkowskie siedziby orzekającego sądu, jak i zakazu ponownego dokonania zajęcia na tej samej podstawie faktycznej, wniesiony równoległe z postępowaniem co do istoty dotyczącym wiarygodności wynikłej z podnoszonego braku zapłaty za paliwo dostarczane dla potrzeb operacji związanej z utrzymaniem pokoju przeprowadzanej przez rzeczoną organizację, jest objęty zakresem pojęcia „spraw cywilnych i handlowych”, o ile jego wniesienie nie wpisuje się w ramy wykonywania prerogatyw władzy publicznej w rozumieniu prawa Unii, czego weryfikacja należy do sądu odsyłającego.
- 2) Artykuł 24 pkt 5 rozporządzenia nr 1215/2012 należy interpretować w ten sposób, że rozpatrzenie wniosku w przedmiocie środka tymczasowego wniesionego do sądu państwa członkowskiego, w ramach którego organizacja międzynarodowa powołuje się na swój immunitet egzekucyjny w celu uzyskania zarówno uchylecia zajęcia zabezpieczającego dokonanego w innym państwie aniżeli państwo członkowskie siedziby orzekającego sądu, jak i zakazu ponownego dokonania zajęcia na tej samej podstawie faktycznej, nie należy do jurysdykcji wyłącznej sądów państwa członkowskiego, w którym dokonano zajęcia zabezpieczającego.

Podpisy